

Fiskeridirektoratet

26. juni 2026

Hørings svar – Fiskeritillatelser, kvotetak og strukturgevinst

Pelagisk Forening viser til høring fra Fiskeridirektoratet om fiskeritillatelser, kvotetak og fordeling av strukturgevinst.

Vi viser også til Fiskeridirektoratets oppklaring på nettsidene om den aktuelle kvotetypen, og alternativene A, B og C.

Nummerering på overskriftene, i blått og kursiv, viser til kapittelnummereringen i Fiskeridirektoratets høringsnotat og spørsmål som Fiskeridirektoratet ber om svar på.

2.2 Driftskrav

Pelagisk Forening mener at forslaget om innføring av driftskrav for enkelte tillatelser i kyst, med bakgrunn i at man endrer fra årlige deltakeradganger til fiskeritillatelser, er en innstramming sett opp mot eksisterende regelverk. Pelagisk Forening støtter ikke dette. Pelagisk Forening ber om at dette forslaget fjernes og erstattes av et alternativ som er mer likt det som gjelder i dag.

2.3 Leiefartøy

Pelagisk Forening støtter en oppdeling av leiefartøybestemmelsen i to ulike, en for havari og en for nybygg.

4.2.1 Sel- og hvalfangsttillatelse

Pelagisk Forening støtter at sel-, og hvalfangsttillatelse blir tidsavgrensede tillatelser. Dette har vi tidligere bedt om for sel, i brev om forslag som gjelder sel, datert 23. juni 2025 og 20. mars 2026. Disse forslagene kan bidra til forenkling og større attraktivitet for aktørene. Vi oppfordrer Fiskeridirektoratet til å se nærmere på dette.

4.3 Forslag om videreføring av årlige deltakeradganger som fiskeritillatelser

Det foreslås å oppheve tre dispensasjonsbestemmelser i deltakerforskriften. Slik vi har forstått det gjelder det disse:

Makrell g/s lukket gruppe: § 17 andre ledd:

Eier av fartøy større enn 13 meter største lengde, men mindre enn 500 m³ lasteromsvolum som deltok i fiske med garn eller snøre i 2010 uten å være ført på blad B i fiskermanntallet, kan, etter søknad til Fiskeridirektoratet, gis adgang til å delta uavhengig av vilkåret i første ledd bokstav b dersom eier og høvedsmann er ført i fiskermanntallet.

NVG lukket gruppe: § 30 tredje ledd:

Eier av fartøy mellom 28 og 33,50 meter største lengde som hadde tillatelse til å delta i fisket etter norsk vårgytende sild i 1985, kan delta med fartøyet uavhengig av størrelsesvilkåret i første ledd bokstav a.

NVG lukket gruppe: § 30 fjerde ledd:

Den som hadde kystnottillatelse, ekstraordinær landnottillatelse i 1985 eller som deltok i fisket etter norsk vårgytende sild på kystfiskekvoten i 1985 eller tidligere, kan uavhengig av vilkåret i første ledd bokstav b delta i fisket dersom vedkommende står på blad A i fiskermanntallet.

Det står ingenting i høringsnotatet om hvor mange som er omfattet av disse dispensasjonsreglene. Det står også lite om hvorfor de er innført og hvorfor de fortsatt eksisterer. Pelagisk Forening støtter at det fjernes, om bestemmelsen ikke er aktuell lenger.

4.4 Navngiving av fiskeritillatelser i ny forskrift

Pelagisk Forening har ingen sterke meninger om foreslått navngiving på fiskeritillatelser etter sammenslåing av konsesjons- og deltakerforskriften, men hyppige endringer av navn på tillatelser er uheldig.

Dagens begrepsbruk er godt innarbeidet gjennom langvarig bruk i næringen, i forvaltningen og i dagligtale. Foreningen vil særlig fremheve betydningen av klare og gjenkjennelige begreper for å ivareta rettssikkerheten. Når etablerte betegnelser endres uten tydelig behov, øker risikoen for misforståelser knyttet til vedtak, forskrifter og registreringer. Dette kan svekke tilliten til forvaltningen og gjøre det vanskeligere for aktørene å ivareta egne rettigheter.

Pelagisk Forening mener særlig at dette bør vurderes:

- SUK som benevnelse beholdes, men det bør presiseres i forskriften hva dette står for. I tillegg bør benevnelsen ringnot tas ut av det nye navnet for «Nordsjøsilde kysttillatelse ringnot» for ikke å skape misforståelser.

- Endring av navn på rødåteetråltillatelsene. Vi mener at rødåteetråltillatelsene bør fjerne «avgrenset» fra begge navnene og at benevnelsene kategori 1 og 2 fjernes. Vi foreslår at kategori 1 kalles Eierbegrenset rødåteetråltillatelse og at kategori 2 heter bare rødåteetråltillatelse. Samtidig mener vi at det som foreslås som rødåteetråltillatelse i § 57 heter åpen gruppe rødåteetrål.

5.3.2 Åpen gruppe reker Grønland

Pelagisk Forening har ingen innvendinger til forslaget om å oppheve åpen gruppe rekeetrål Grønland.

6.3.1 Forslag om oppheving av unntak fra nedre grense på hjemmelslengde

Det er foreslått å oppheve strukturkvoteforskriften for kystflåten § 9 Begrensninger i adgangen til å tildele strukturvote, annet ledd, tredje og fjerde punktum. Bestemmelsen lyder som følger:

Det kan også gjøres unntak fra denne gruppeinndelingen for fartøy som eies med mer enn 50% av samme person eller samme selskap, dersom samme person har hatt slik eierandel i fartøyene eller i selskapet/selskapene registrert i merkeregisteret siden før 28. mars 2003. Det kan også gjøres unntak fra den nedre grensen på hjemmelslengde 11 meter dersom fartøyet har hjemmelslengde mellom 10 og 11 meter og fartøyene har hatt samme eier(e) registrert i merkeregisteret siden før 16. mars 2007.

Høringsnotatet gir ingen oversikt over hvor mange fartøy som fortsatt omfattes av disse unntaksreglene, eller om bestemmelsene fortsatt har praktisk betydning. Dersom de i liten grad benyttes eller ikke lenger er relevante, støtter Pelagisk Forening at de oppheves som ledd i en forenkling av regelverket.

Foreningen har ingen øvrige merknader til forslaget.

6.3.2 Forslag om endring av kvotetak

Det er foreslått en endring av kvotetak i kyst til å inkludere

- Kombinasjonen 4+2 i gruppen 11-14,99 m, og
- Kombinasjonen 5+3 i gruppen 15-27,99 m

Dette er i tråd med tidligere innspill fra foreningen. Vi støtter forslaget.

6.4 Forslag om strukturering av utskiftingstillatelser

Pelagisk Forening støtter forslaget om at man skal kunne strukturere direkte fra en generell utskiftingstillatelse. Dette er en stor forenkling fra dagens system der det

må foreligge et fartøy.

Kapittel 7 – Fordeling av strukturegevinst

Innledning

I høringsvar til departementet til «[Høring om sentrale tema for ny kvotemelding](#)», datert 7.oktober 2022 skrev vi:

Fordeling av strukturegevinst gjør at det skal tas stilling til fordeling av store verdier. Det er mye som står på spill. Avhengig av hvordan dette skjer vil dette forme utviklingen av næringen og flåtegruppene. Det vil også virke inn på hvordan næringsutøverne oppfatter at myndighetene utøver sin styringsrett. Men også om samfunnet oppfatter at næringen har en legitim rett til de ordningene den opererer under i dag. Det er derfor viktig at valgene tas med god kunnskap om konsekvensene.

Vi opplever ikke at dette er gjort for strukturtilbakefallet, hverken gjennom Kvotemelding 2, behandlingen av Kvotemelding 2 i Stortinget eller i Fiskeridirektoratets høringsnotat.

Pelagisk Forening kan ikke se at det er gjort vurderinger knyttet til kvotetak og eierkonsentrasjon, konsekvenser av løsningene som foreslås, opp mot de eksisterende fiskeripolitiske målsetningene. Etter vår vurdering burde dette inngått som en del av beslutningsgrunnlaget.

Stortinget og flertallspartiene har vedtatt Kvotemelding 2, med tilleggsvedtak, samt avtale mellom flertallspartiene. I Kvotemelding 2 blir kvotetak diskutert flere ganger. Det står blant annet at det er enighet om:

- At kvotetakene ikke skal økes, og ikke endres.
- At et av virkemidlene i strukturkvoteordningen var innføringen av kvotetak
- At kvotetak er en begrensning for strukturen i flåten
- At kvotetak setter begrensning for det enkelte fartøy sin strukturering
- At kvotetakene over tid har økt for å «imøtekomme dem som ønsker høyere kvotekonsentrasjon»

I enkelte fartøygrupper vil enkeltfartøy, på grunn av tilbakefallet, gå vesentlig over kvotetaket i lang tid. Det er ikke en kortvarig problemstilling. Gitt dagens strukturgrad vil enkeltfartøy i ringnotflåten kunne overstige kvotetaket med mer enn 130 basistonn, 16%, over kvotetaket i 10 år, for pelagisk trål vil enkeltfartøy bryte kvotetaket for nesten hele tilbakefallsperioden; altså i nesten 20 år. Tilbakefallet medfører at det skjer brudd på kvotetak og eierkonsentrasjonsregler i de fleste grupper. Det bør derfor være gode løsninger når dette skjer.

På side 34 i Kvotemelding 2 står det følgende:

Valget av modell for strukturgevinstfordeling i fiskeflåten reiser problemstillinger som best kan løses etter at Stortinget har tatt stilling til de overordnede prinsippene for fordeling av strukturgevinst. Dette er det naturlig at departementet følger opp etter stortingsbehandlingen, i dialog med fiskerinæringen og med høringsrunder der det er nødvendig. Dette gjelder i hovedsak problemstillinger knyttet til forholdet mellom tildelt strukturgevinst, eksisterende kvotetak og eierkonsentrasjonsregler.

I avtalen som ble gjort av flertallspartiene for å få gjennom Kvotemelding 2 i Stortinget står det om strukturgevinst:

Det vil måtte foretas tilpasninger av forvaltningen med hensyn til eierskapsbegrensninger og kvotetak.

Pelagisk Forening mener at hensikten og forståelsen i Stortinget er at kvotetakene skal ligge fast, og at kvotetakene skal være reelle. Det samme gjelder for reglene om eierkonsentrasjon. Gjennom teksten i avtalen, Stortingets vedtakelse av Kvotemelding 2 og gjennom bestillingen fra departementet ble Fiskeridirektoratet gitt oppgaven å finne løsninger der man ved tilbakefall av strukturgevinst ville gå over kvotetak/eierkonsentrasjonsreglene. Vår tolkning av dette er, fortsatt, at disse løsningene ikke skulle medføre at man får bryte kvotetak eller eierkonsentrasjonsregler. Vi ser ikke at Stortinget, eller regjeringen, har hatt en forståelse av at det ved strukturtilbakefall skal aksepteres å bryte kvotetak og reglene om eierkonsentrasjon. Det ser likevel ut til at det i bestillingen til Direktoratet at det legges opp til at det skal kunne være mulig å bryte taket. I bestillingen fra Nærings- og fiskeridepartementet til Fiskeridirektoratet, fra 16.oktober 2025, skriver de først:

Gjeldende kvotetak skal videreføres i forskriften.

Og deretter:

Det bør legges opp til at man ikke risikerer å bryte eierkonsentrasjonsreglene eller kvotetaksreglene som en direkte følge av at man tildeles strukturgevinstkvotefaktorer, for eksempel ved at strukturgevinstkvotefaktorer holdes utenfor kvotetakene eller dimensjoneres etter egne regler.

Pelagisk Forening kan ikke se at dette er i tråd med Stortingets vedtak, eller det som må forutsettes var intensjonen med disse vedtakene og Kvotemelding 2.

I vårt hørings svar til departementet om tre notater (blant annet om fordeling av strukturgevinst) til Kvotemeldingen fra oktober 2022 skrev vi følgende:

Fiskeridirektoratet har på sin løsning illustrert fordeling av strukturgevinst ved å legge det «oppå» fartøyenes kvoter i dag. Vi har per i dag ikke noe

informasjon om hvordan strukturgevinst er tenkt fordelt; om det er tenkt fordelt oppå dagens kvoter, eller at det «forsvinner» inn i gruppeknoten tilsvarende slik avkortning gjør på, for eksempel, ringnot i dag.

(...)

Kvotetaket for flere av gruppene er relativt. Det betyr at dersom strukturgevinst forsvinner inn i gruppeknoten vil man ikke bryte kvotetaket. Kvotetaket vil likevel utgjøre en stadig større andel av fartøygruppens kvote. For eksempel: i juni 2014 var det totalt 41 768 basistonn i ringnot. Et tak på 850 basistonn ville da tilsvare 2,035 % av ringnotkapasiteten. Med dagens totale basistonn på 40 412 tilsvarer taket 2,05 %. Dersom strukturkvotene skal «forsvinne» som kvotefaktorer, vil vi i 2043 ha 30 813 basistonn igjen, og taket på 850 basistonn ville da tilsvare 2,76 % av ringnotkapasiteten.

Andelen av totalt antall kvotefaktorer/basistonn/osv. til det enkelte fartøy blir bare høyere. Kakestykkene blir færre og større, men selve kaken blir ikke større. Kvotetaket blir ikke brutt siden kvotetaket er relativt og ikke reelt. Dersom man i tillegg tillater ytterligere strukturering etter at gevinsten er fordelt vil man i teorien kunne strukturere flåtegruppen tom for fartøy.

Hvordan strukturgevinst blir registrert får derfor betydning for reglene om kvotetak og eierkonsentrasjon. Det er i høringsforslaget ikke åpenbart hvordan Fiskeridirektoratet har tenkt å gjøre det.

For fartøyene i kystgruppene, der kvotetaket er X ganger grunnkvoten har man i realiteten, uavhengig av om man legger det oppå eller baker det inn, ikke et fast kvotetak. Kvotetaket øker ved tilbakefallet.

Man har i høringen stilt spørsmål ved om strukturgevinst skal være egen kvotetype, men dersom det ikke blir det, kan vi ikke se at man har vurdert implikasjonene av dette. Vi viser til det vi skriver under kapittel 7.2.2.3.

7.2.2.1 Strukturgevinst i forbindelse med avkortning

Pelagisk Forening støttet ikke at tilbakefallet skulle fordeles til modell X, men mener at det skal til grunnkvote. Men, for forenklingens skyld støtter vi at strukturgevinst fra avkortning fordeles etter modell X.

7.2.2.3 Generelt om strukturgevinstkvotefaktor

Innledningsvis vil vi påpeke at spørsmålet om strukturgevinst skal registreres som en egen kvotetype i enkelte tilfeller må ses i sammenheng med hvilket alternativ til håndtering av brudd på eierkonsentrasjonsregler og kvotetak en velger. I den videre diskusjonen vises det til de ulike alternativene, og våre vurderinger av alternativene finnes i kap. 7.2.7.3.

Fiskeridirektoratet legger opp til at strukturgevinst skal registreres som en egen

kvotetype, men ber om høringsinstansenes syn på spørsmålet. Slik vi tolker deres artikkel deres nettsted om høringen er det allerede konkludert med at strukturgevinst blir en egen kvotetype. Pelagisk Forening kan ikke se at det er argumentert for årsaken, behovet eller konsekvensene av at det skal være en egen kvotetype.

Etter forklaringen på deres nettsider blir det gitt strukturgevinst år 1 til grunnkvote og strukturkvote. I år 2 blir det gitt strukturgevinst til grunnkvote med strukturgevinst fra år 1, og til strukturkvote med strukturgevinst fra år 1, osv.

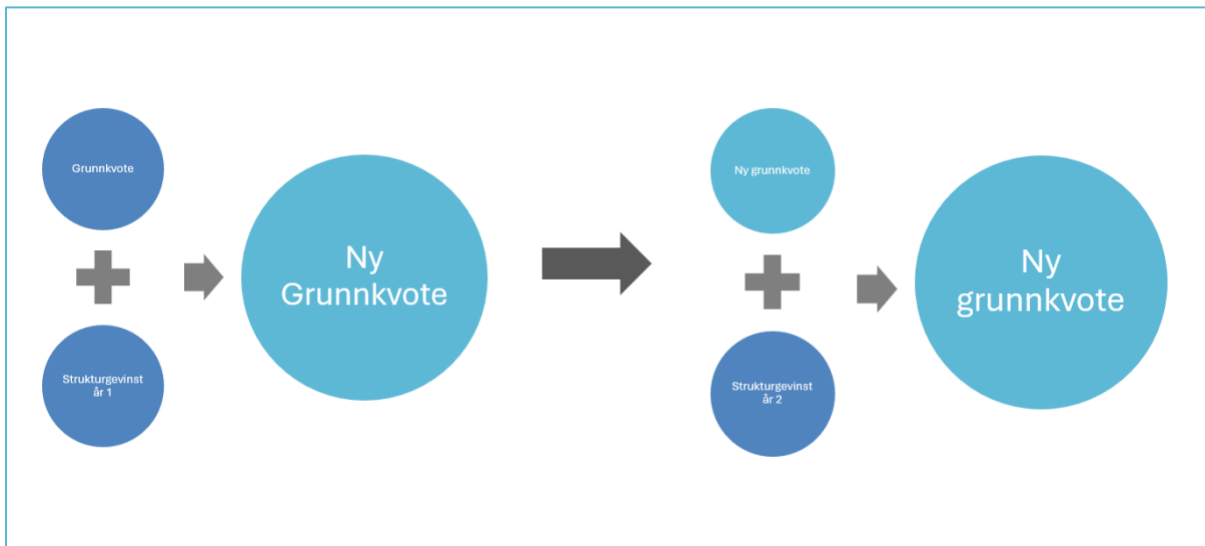
Nærings- og fiskeridepartementet sendte 20. desember 2022 ([«Høring - ny alternativ modell for strukturgevinstfordeling»](#)) et notat om strukturgevinstfordeling på høring. I notatet ber de om:

Relatert til det over ber vi også om høringsinstansenes syn på om strukturgevinst til grunnkvoter fra utløpt tidsbegrensning på strukturkvoter skal gis som en egen kvotetype, et såkalt «strukturgevinsttillegg». Videre om strukturgevinsttillegget bør ha samme grad av omsettelighet som dagens strukturkvotefaktorer. Alternativt om det skal gis en tidsbegrensning på 20 år, slik som hittil tildelte strukturkvoter i perioden etter 2007.

Vårt svar på dette var:

Pelagisk Forening mener at strukturgevinst ikke skal gis som egen kvotetype. Vi mener at avtalen var at den skulle bli en del av fartøyenes egen grunnkvote og sånn sett øke.

Slik Pelagisk Forening tolker høringsnotatet til Fiskeridirektoratet skal strukturgevinst til både grunnkvote og strukturkvote behandles som en egen kvotetype. Pelagisk Forening er usikker på hvordan dette skal tolkes. Slik vi anser strukturgevinst til grunnkvote, uavhengig om det legges oppå eller bakes inn, skal gevinsten anses som en del av grunnkvoten. Altså at strukturgevinsten som tildeles grunnkvoten blir en del av fartøyenes grunnkvoter i fremtiden, illustrert ved figuren nedenfor. Dette har vært den alminnelige forståelsen i næringen i lang tid. Grunnkvoten kan ikke splittes eller deles opp på noen måte og blir stående slik for all fremtid. Det er derfor vanskelig å se for seg hvordan dette skal skje, dersom strukturgevinst skal være egen kvotetype. Da må man i så fall ha to ulike deler av den kvotypen: strukturgevinst grunnkvote og strukturgevinst strukturkvote.

Dersom dette er den korrekte forståelsen av hvordan det er tenkt gjort, følger det videre at det kun må være strukturgevinsten til strukturkvotene som får styre brudd på kvotetak og eierkonsentrasjonsregler i Alternativ C.

Det danner seg ytterligere problemstillinger angående kvotetak og eierkonsentrasjonsregler ved diskusjon om egen kvotetype eller ikke. Dersom man legger strukturgevinsten oppå, har man *ikke* faste

- Kvotetak i kystgruppen

Fordi kvotetak i denne gruppen er en faktor av grunnkvoten. Når grunnkvoten øker, øker samtidig kvotetaket.

Dersom man baker inn strukturgevinst, har man *ikke* faste

- Kvotetak i kystgruppen
- Kvotetak i hav

Det er derfor vanskelig å diskutere at strukturgevinst skal være egen kvotetype når det får så store og ulike virkninger for de ulike gruppene. Ettersom vår forståelse av Kvotemelding 2, og alt tilknyttet den, er at man skal beholde kvotetakene, er det vanskelig å se spørsmålet om at strukturgevinst skal være egen kvotetype isolert. Pelagisk Forening mener at man må vurdere det gruppe for gruppe og at:

- Ved alternativ A er det mindre behov for at det er egen kvotetype
- Ved alternativ B er det også mindre behov for at det er egen kvotetype
- Ved alternativ C er det sterkere argumenter for at det bør være egen kvotetype for strukturkvotene
- Reglene om kvotetak i kyst skaper utfordringer dersom det ikke blir egen kvotetype

Dette fordi at dersom man velger alternativ A er det ikke behov for egen kvotetype, ettersom aktørene må tilpasse seg reglene om eierkonsentrasjon og kvotetak: de må

være innenfor, selv med gevinst. Enten at de beholder gevinsten, men får ikke fiske den. Eller ved at de må kvitte seg med det som er over reglene om kvotetak og eierkonsentrasjon.

Ved alternativ C er det større argumenter for at det må være egen kvotetype for man må ha kontroll på hva som er eksisterende grunn- og strukturkvoter, mens strukturgevinst (for bare grunn eller grunn og struktur) skal holdes utenfor reglene om kvotetak og eierkonsentrasjon. Det vil være veldig vanskelig å holde kontroll på dette dersom strukturgevinst *ikke* blir egen kvotetype.

Pelagisk Forening mener at det har vært en langvarig forståelse at strukturgevinst ved tilbakefall skal tilfalle grunnkvoten og bli en del av bare grunnkvoten.

Med utgangspunkt i at det er konkludert med modell X, er det Pelagisk forening sitt prinsipielle utgangspunkt at strukturgevinst skal inngå i grunnkvotene og strukturkvotene, og ikke som egen kvotetype.

Dette vil medføre at innretningen på kvotetakene, særlig for kystflåten, må gjennomgås med mål om at de faktisk innebærer at det er reelle kvotetak.

Pelagisk Forening mener at det er en berettiget forventning om dette. I vårt hørings svar fra oktober 2022 ([«Høring om sentrale tema for ny kvotemelding»](#)) til departementet skrev vi følgende:

Enhetskvotene ble tildelt for en begrenset periode og ifølge St.meld 20 (2002-2003) Strukturtiltak i kystfiskeflåten skulle enhetskvotene etter utløpet av perioden gå «til gruppen, og blir jevnt fordelt på alle fartøyene i gruppen.» Siden enhetskvotene bare gjaldt en begrenset periode og ble avsluttet bortimot samtidig var det, etter vår vurdering, tenkt at de skulle til fartøyenes grunnkvoter i den gruppen.

I departementets høringsnotat av 26.11.2004 Strukturvoteordning for havfiskeflåten, som også nevnes i nåværende høringsnotat, er enhetsvoteordningen gjort ytterligere rede for. Der skriver departementet

«etter utløpet av denne perioden [13/18 år] faller enhetskvoten bort. Gruppekvoten skal deretter fordeles på færre fartøy, og enhetsvoteordningen gir samtlige fartøy i gruppen en gevinst på lang sikt, uansett om det enkelte rederi har bidratt til struktureringen eller ikke. Dette omtales gjerne som at enhetskvoten faller tilbake til gruppen.»

Kondemneringsordningen for liten kyst var tiltenkt samme fordeling (også omtalt i St.meld 20 (2002-2003) Strukturtiltak i kystfiskeflåten):

«fiskebåten vil da tas permanent ut av alt fiske og bli kondemnert, og kvotene fordeles på de resterende fartøyene innenfor den lengdegruppen som det kondemnerte fartøyet tilhørte.»

I St. meld. 21 (2006-2007) Strukturpolitikk for fiskeflåten tas som kjent opp spørsmålet om fordeling av strukturkvoter. I meldingen tas tidsbegrensning på struktur opp. Dette utdraget er også tatt med i høringsnotatet. Der står det på s. 93:

«I et system hvor strukturkvotene tildeles med en forhåndsfastsatt tidsbegrensning, vil de etter utløpet av denne tidsbegrensningen bli omfordelt mellom fartøyene i gruppen, også til de fartøy som har hatt strukturvote. Det vises til figur 5.1, som illustrerer denne effekten. Dette innebærer at kvotene fra de uttatte fartøyene, etter å ha vært tildelt som strukturvote med tidsbegrensning en periode, deretter fordeles som grunnkvote uten tidsbegrensning.»

I kapittelet 5.4.7 «Samlet vurdering og konklusjon» på side 97 skriver departementet:

«Det må i denne forbindelse også tas i betraktning at strukturkvoter med forhåndsfastsatt tidsbegrensning, etter utløpet av tildelingsperioden blir omfordelt innad i fartøygruppen og dermed blir en del av fartøyenes grunnkvote.»

Dette er ytterligere presisert på side 102:

«For det andre må det presiseres at det ikke vil bli slik at det samlede kvotegrunlaget for den som blir tildelt strukturvote, som består av grunnkvote pluss strukturvote, vil falle bort etter utløpet av den forhåndsfastsatte tidsbegrensningen. Grunnkvoten består. Grunnkvoten vil faktisk også øke – alle andre forhold like – som følge av refordelingen i gruppen av den samlede strukturvoteandelen etter utløpet av tildelingsperioden.»

Det står altså at grunnkvoten skal øke, det står ingenting om at gjenværende strukturvote skal øke. Dette må etter vår mening tolkes i retning av at det var ment at bare grunnkvoten skal øke som følge av tilbakefall, jf. «alle andre forhold like».

Pelagisk Forening mener at forarbeidene, både for enhetskvote og strukturvote, har gitt tydelige signaler om at begge deler, når utløpet er der, skal tilbake til gruppen og til grunnkvoten. Vi mener det derfor foreligger en legitim forventning at strukturkvotene skal til flåtegruppen og grunnkvote.

Uavhengig av om strukturgevinst blir egen kvotetype eller ikke, og om det blir for grunn- og/eller strukturvote, må Fiskeridirektoratet se dette opp mot hvilken løsning det landes på, og hvilken gruppe.

Fiskeridirektoratet skriver:

Strukturgevinsten kan, som i dagens beregninger, tillegges grunnkvoten og strukturkvoten. Ved fordeling av strukturgevinsten på grunnkvoten og strukturkvotene, vil kvotefaktorene som tilsvarer den fordelte strukturgevinsten merkes som «strukturgevinstkvotefaktor».

Vår forståelse av dette er at fartøy med strukturkvote(r) vil ha en slik kvotepakke:

Grunnkvote

Struktur

+ Strukturgevinst

= Totalt antall faktorer

Mens fartøy uten strukturkvote vil ha en slik kvotepakke:

Grunnkvote

+ Strukturgevinst

= Totalt antall faktorer

Det er uklart for Pelagisk Forening hvordan forslaget om at strukturgevinst skal være egen kvotetype skal fungere i praksis. Etter modell X skal strukturgevinst fordeles med full effekt til grunnkvoter og halv effekt til strukturkvoter. Grunnkvotene er evigvarende, og det som tildeles til grunn vil henge fast knyttet til grunnkvoten. Så dersom man selger grunnkvoten, selger man grunnkvoten med alt av strukturgevinst som tilhører grunnkvoten. For strukturkvoter derimot, er det mer uklart. Et fartøy kan ha flere strukturkvoter, i forskjellige fiskeri, og med forskjellig utløpsdato. Fiskeridirektoratet skriver i høringsnotatet:

I beregningene som var en del av beslutningsgrunnlaget i forbindelse med kvotemelding 2, har vi fordelt den strukturgevinsten et fartøy mottar for sin grunnkvote til grunnkvoten (en økning av grunnkvoten) og tilsvarende er den delen av strukturgevinsten som fartøyet får for sine strukturkvoter fordelt etter størrelse på de enkelte strukturkvotene. Dette medfører at strukturgevinsten som er tildelt til strukturkvotene vil fordeles på nytt sammen med den strukturkvoten den er tilordnet når denne strukturkvoten utløper.

Slik vi leser dette skal man da henge strukturevinst på den strukturkvoten den tildeles til, og den får samme utløpsdato som strukturkvoten den tildeles til. Dette støtter vi. Men, hvordan skal dette være synlig for aktørene? Det å ha kontroll og oversikt over dette for aktørene er svært viktig.

Så skriver Fiskeridirektoratet:

Ved tildeling av fiskeritillatelser med tilhørende grunnkvotefaktorer til ny eier, vil tilhørende strukturevinstkvotefaktorer følge med. Dette vil tilsvarende også gjelde ved tildeling av strukturkvotefaktorer til ny eier. Strukturvinstkvotefaktorer kan ikke tildeles ny eier alene, men kun sammen med tilhørende grunnkvotefaktorer eller strukturkvotefaktorer. Avhengig av hvilke alternativ en ender opp med for håndtering av overtredelse av kvotetak eller eierkonsentrasjon, vil det likevel kunne åpnes opp for splitting av strukturevinstkvotefaktorer tilordnet strukturkvoter.

Etter denne forståelsen skal følgende være tillatt:

- Tildeling ved oppgivelse av grunnkvote, der strukturevinst tilhørende grunnkvote følger med.
- Tildeling ved oppgivelse av strukturkvote(r) med tilhørende strukturevinst. Selger man en av flere strukturkvoter følger kun gevinsten tilhørende den aktuelle strukturkvoten med.
- Splitting av strukturkvote(r) med tilhørende strukturevinst.

Det vil da *ikke* være tillatt med tildeling ved oppgivelse av kun strukturevinst, uavhengig om den er knyttet til grunn- eller strukturkvote. Men, det er ikke klart om man kan selge strukturkvote, men beholde bare strukturevinsten. Vi kan heller ikke se hvorfor det skal være tillatt med splitting av strukturkvoter med gevinst (kulepunkt 3 i listen over), men ikke være tillatt å kvitte seg med *bare* strukturevinst. I realiteten kan man splitte ut 99,9% av strukturkvoten og sitte igjen med bare strukturevinsten. Vi forstår heller ikke hvorfor dette ikke skal være tillatt i alle alternativene. Uavhengig av dette må strukturevinst knyttet til strukturkvote ha samme utløpsdato som strukturkvoten den ble tildelt til.

I [deres eget høringssvar](#) til Nærings- og fiskeridepartementets notat «Ny modell for strukturevinstfordeling», datert 13.februar 2023 har dere skrevet litt mer om dette:

Et administrativt fortrinn med å øke grunnkvotene er at antallet «individuelle» kvotefaktorer i registersystemet vil reduseres betraktelig. I dag genereres det nye når strukturvotearbeid benyttes og ytterligere flere når disse splittes. Dette har medført at enkelte fartøy disponerer et stort sett med individuelle kvotefaktorer. Med dagens system medfører dette mye arbeid for saksbehandlingen når fartøy og fisketillatelser skifter eier og fartøy. Med en egen kvotetype vil det bli ytterligere flere kvoter å fordele på når strukturevinst skal tildeles.

Denne vurderingen støtter Pelagisk Forening.

Fiskeridirektoratet har i sin høring oppgitt at strukturgevinst alene ikke skal være omsettelig. I deres eget høringssvar til Nærings- og fiskeridepartementets notat «Ny modell for strukturgevinstfordeling», datert 13.februar 2023 skriver dere derimot det motsatte:

Høringsnotatet gir ingen konkrete alternativer til «omsettelighet som strukturkvoter». Fiskeridirektoratet vil imidlertid påpeke at redusert omsettelighet vil medføre samfunnsøkonomiske tap og vanskeliggjør næringsaktørens tilpasninger av fartøy og kvotegrunnlag.

Og videre i oppsummeringen:

Dersom strukturkvotetillegg [strukturgevinst] ikke er mulig å overføre vil dette ha betydelige negative økonomiske implikasjoner gjennom at det blir vanskelig å tilpasse en ønsket kvoteportefølje. Aktører som ønsker både større og mindre kvoter vil oppleve at dette blir betydelig vanskeligere å oppnå. Aktørene vil måtte søke etter muligheter som sannsynligvis vil medføre høye transaksjonskostnader. Med transaksjonsmuligheter vil mange aktører sannsynligvis etterstrebe å oppnå et kvotenivå om lag som i dag. Det er derfor grunn til å anta at dette ikke vil medføre større skift i sysselsetting eller konsentrasjon av kvoter, sammenlignet med dagens situasjon.

Pelagisk Forening mener at det i alle alternativene, og uavhengig om strukturgevinst blir egen kvotetype eller ikke, at strukturgevinst må kunne tildeles/oppgis uten å henge sammen med strukturkvote.

7.2.3.2 Strukturering på tvers av fartøygrupper og 7.2.3.3 betydning av fordeling av strukturgevinstkvotefaktorer til opprinnelig gruppe

I kapitlene 7.2.3.2 og 7.2.3.3 legger Fiskeridirektoratet frem hvordan de tolker at strukturgevinst «skal tilbake til gruppen».

For forståelsen som gjelder torsketrål – seitrål og pelagisk trål – nordsjøtrål støtter Pelagisk Forening forståelsen. Det som torsketrål har strukturert av seitrål skal tilbake til seitrål. Det som pelagisk trål har strukturert av nordsjøtrål skal tilbake til nordsjøtrål. Dette har vært forståelsen vår i lang tid, og vi viser igjen til våre høringssvar til departementet av [7.oktober 2022](#) og [9.februar 2023](#).

For de faktorene som gjelder tilbakeføring for de under 11 m støtter Pelagisk Forening ikke Fiskeridirektoratet sin forståelse. I Kvotemelding 2 kapittel 7.4.4 står det:

Siden 2007 og frem til nå har den faktiske kvotefordelingen i lukket gruppe i kystfisket endret seg ved at den minste gruppen har fått en noe mindre andel.

Regjeringen mener at denne utviklingen er uheldig, og at den minste

fartøygruppen under 11 meter hjemmelslengde bør få styrket sin andel innad i lukket gruppe i kystfisket. Den minste fartøygruppen er viktig for å ivareta sentrale fiskeripolitiske målsettinger om å bidra til å trygge bosetting og arbeidsplasser i kystdistriktene og legge til rette for at høstingen av de marine ressurser fortsatt skal komme kystbefolkningen til gode. Det er rimelig at de øvrige konvensjonelle gruppene i trålstigen bidrar til å styrke den minste gruppen. Dette bør gjøres ved å endre prosentsetsene i lukket gruppe slik at kvoten til fartøygruppen under 11 meter hjemmelslengde økes med 2 pst. av konvensjonell kvote.

Dette ble vedtatt av Stortinget under behandling av Kvotemelding 2 der det i vedtak 598 står:

Stortinget ber regjeringen omfordele 2 pst. av kvoteandelen fra den konvensjonelle kystflåten, lukket gruppe over 11 meter, til lukket gruppe under 11 meter.

Slik Pelagisk Forening har forstått det, skyldes denne omfordelingen en forflytning av fartøy under 11 som en begrenset periode fikk tilgang til strukturering, ble flyttet opp i gruppen over 11 m.

Pelagisk Forening er uenig i omfordeling. Vi mener derfor at forflytningen på 2% som Stortinget allerede har gjort, har flyttet kvotefaktorer fra gruppen over 11, til de under 11. Vi mener derfor at en forståelse at strukturgevinst skal tilfalle gruppen under 11 m vil være en ytterligere omfordeling av faktorer, som allerede er rettet opp i. Pelagisk Forening mener derfor at faktorer knyttet til de under 11 m, skal tilfalle de over 11 m.

7.2.4 Omvendt strukturering

Det er i høringsnotatet kun omtalt tilfeller i havfiskeflåten. Vi forutsetter derfor at det ikke er en problemstilling i kystgruppen.

Pelagisk Forening har ingen innvendinger mot at det åpnes for korrigerende for fartøy som før innføringen av tidsbegrensningen på strukturkvoter, strukturerte den største grunnkvoten. Det forutsettes at dette kun gjelder fartøy i havfiskeflåten, og at det kun gjøres dersom det kan ferdigstilles før 31. desember 2026.

7.2.5 Fordeling av strukturgevinst til «gamle» rekrutteringskvoter

Spørsmålet om fordeling av strukturgevinst har allerede vært hørt i departementets «[Høring om sentrale tema for ny kvotemelding](#)» høsten 2022. I vårt høringssvar skrev vi:

Pelagisk Forening mener at rekrutteringskvoter som per i dag er grunnkvoter og/eller rekrutteringskvoter som er omgjort til strukturkvoter ikke skal få strukturgevinst. Dersom fartøyet har alminnelige kvoter, skal de få gevinst.

Men dersom de for eksempel har en grunnkvote og en strukturert rekrutteringskvote er det kun grunnkvoten som skal få gevinst.

Pelagisk Forening støtter ikke at det skal tildeles strukturgevinst til de gamle rekrutteringskvotene. Det gjelder både alminnelig tilbakefall og fra avkorting.

7.2.7.3 Håndtering av tilfeller der fordeling av strukturgevinstfaktorer overstiger kvotetak eller eierkonsentrasjonsregler

Nærings- og fiskeridepartementet sendte 20. desember 2022 et nytt notat på høring: «[Høring - ny alternativ modell for strukturgevinstfordeling](#)». I notatet skriver de:

Alternativene som foreligger er enten en midlertidig aksept for overskridelse av kvotetak, for å gi aktørene tid til å tilpasse seg, eller at strukturgevinst som tildeles enkeltfartøy og som overskyter kvotetak, holdes tilbake og fordeles på øvrige fartøy i gruppen. Det kan også gjøres et unntak for strukturgevinsttillegget ved at det holdes utenfor beregningen av kvotetak.

Departementet skriver videre:

Departementet ber om høringsinstansenes syn på hvordan dette skal håndteres: Bør strukturgevinst som overstiger kvotetak for enkeltfartøy holdes tilbake og tildeles øvrige fartøy i gruppen, etter valgt modell? Eller bør fartøy dette gjelder gis et begrenset tidsrom for å tilpasse seg dette og oppfylle gjeldende kvotetaksbestemmelser, etter tildeling av strukturgevinst?

Med andre ord har departementet allerede stilt spørsmålet om hvilket av alternativene A og B som bør benyttes. Alternativ C blir nevnt som et unntak, men ikke videre diskutert eller spurt om i notatet til departementet fra desember 2022. Ut fra det vi kan se har ikke det vært et ønske fra departementet om tilbakemelding på det som er alternativ C i Fiskeridirektoratet sin høring. I høringen står det:

Det framgår videre i bestillingen [fra departementet] at strukturgevinstkvotefaktorer kan holdes utenfor ved beregning av kvotetak og evt. eierkonsentrasjon.

Vi registrerer at Nærings- og fiskeridepartementet på tross av vedtakene likevel vurderer dette alternativet.

I vårt høringssvar til notatet fra departementet høsten 2022 skrev vi:

Pelagisk Forening mener at fordeling av strukturgevinst og kvotetak kan få negative konsekvenser for enkelte aktører, men vi mener uansett at en ikke har annet valg enn å ta tak i denne problemstillingen nå i forkant av at strukturkvotene utløper. I tilfeller der totalen av kvotepakken overstiger kvotetaket forutsetter vi at det er strukturkvotene som gjør dette.

Vi ser at løsningen som fremsettes av departementet der fartøyet ved

fordeling av strukturgevinst bryter kvotetaket blir svært kompliserte om det skal gis tilpassede løsninger. Det åpner i tillegg opp for ytterligere problemstillinger som må løses.

Vi mener derfor at man som hovedregel må tilpasse seg gjeldende regelverk. Det blir de enkelte rederienes ansvar å ta ansvar for seg og sitt fartøy og gjøre tilpasninger. Rederi må velge selv om de vil splitte og selge overskytende strukturkvoter, eller beholde de, men uten å kunne fiske på det overskytende. Dette kan oppfattes som inngripende for aktører som har forventet andre løsninger, men vi mener at salg av strukturkvoter er en minnelig løsning.

Dette er det allerede bestemmelser om i dag som kan benyttes i forskrift om spesielle kvoteordninger for kystfiskeflåten § 11 b og forskrift om strukturvoteordning mv. for havfiskeflåten § 7 b. Det er derfor ikke behov for regelendringer (forutsatt at dette videreføres i de nye forskriftene som er tenkt å erstatte disse).

Det er allerede nå godt kjent (gjennom Fiskeridirektoratets løsning) hvor mye hvert fartøy vil få tildelt av strukturgevinst for hvert fordelingsår. Vi forutsetter at selv om bruk av strukturvoteordningen fortsetter vil Fiskeridirektoratet ha god oversikt over hvor mye hvert fartøy vil få i strukturgevinst det kommende året.

Vi viser videre til bestillingen fra departementet til Fiskeridirektoratet av 16.oktober 2025 (vår utheving):

*Det framgår avslutningsvis i kap. 5.3.3 i kvotemelding 2 at forholdet mellom kvotetak og eierkonsentrasjonsregler skal avklares i etterkant av behandlingen av kvotemelding 2. Vi ber derfor direktoratet **vurdere og konsekvensutrede alternative måter** å tilpasse regelverket for fordeling av strukturgevinst til eksisterende eierkonsentrasjonsregler for havfiskeflåten og eksisterende kvotetak.*

Etter vårt syn burde en reell vurdering og konsekvensutredning innebære en grundigere gjennomgang av alternativene, og virkningene for de ulike flåtegruppene.

Fiskeriregelverket er utarbeidet stykkevis og delt over lang tid med individuelle løsninger gruppe for gruppe, og en felles løsning for kvotetak og eierkonsentrasjonsregler fungerer ikke for alle.

Pelagisk Forening mener at flere av de utfordringene Riksrevisjonen har pekt på fortsatt står uløst. Vi har over tid etterlyst mer grundige vurderinger av disse spørsmålene. Utredningen i høringsnotatet er etter vår vurdering for kortfattet til å belyse konsekvensene for de ulike flåtegruppene og forvaltningen på en tilstrekkelig måte. Vi mener derfor at Fiskeridirektoratet, i dialog med næringen, bør arbeide videre med mer gjennomarbeidede løsninger og en tydeligere vurdering av

konsekvensene for alle berørte grupper og samlet sett.

Dersom Fiskeridirektoratet og Nærings- og fiskeridepartementet, likevel velger å gå videre med ett av de tre alternativene, mener Pelagisk Forening at det må gjøres tilpasninger og modifiseringer gruppe for gruppe.

Alternativ A

Alternativ A blir presentert slik av Fiskeridirektoratet:

En mulighet er at den del av de totale kvotefaktorene som vil overstige kvotetaket/eierkonsentrasjonsreglene må splittes ut og tildeles annet fartøy (oppgivelse av strukturgevinstkvotefaktor). Det vil være rimelig at det for dette alternativet gis en midlertidig aksept for overskridelse av kvotetaket for å gi eierne anledning til å tilpasse seg, for eksempel innen en viss tidsfrist etter mottakelse av strukturgevinstkvotefaktorene. Dersom eier ikke selv har foreta nødvendige disposisjoner innen tidsfristen, vil det også være rimelig at overskytende strukturgevinstkvotefaktorer fordeles til gruppen hvor utløpet av strukturkvotene skjedde.

Slik vi forstår blir det opp til hver enkelt aktør og kvitte seg med det overskytende. Det overskytende kan da etter vår forståelse ikke fiskes. Pelagisk Forening er usikker på hvilken tidsfrist Fiskeridirektoratet ser for seg. For hvor raskt dette kan gjøres avhenger av om regelverket blir som i dag, eller det gjøres tilpasninger. Pelagisk Forening er uenig i at overskytende skal fordeles til gruppen. Vi forutsetter at dette er det som foreslås i alternativ B. Vi skriver mer om det nedenfor.

For alternativ A forutsetter vi, slik vi forstår høringsnotatet, at strukturgevinst, både fra avkortning og tilbakefall, blir en egen felles kvotetype. Det vil si at et enkeltfartøy har en kvotepakke bestående av grunnkvote, strukturkvote og strukturgevinst.

Slik vi tolker forslaget blir det opp til aktørene selv å kvitte seg med overskytende utover kvotetaket. Enten at det skjer før tilbakefall, eller etterpå. Det bør kunne gjøres enten ved salg av strukturgevinst, strukturgevinst med strukturkvote, eller bare strukturkvote.

Slik vi tolker forslaget må det i dette tilfelle være tillatt med tildeling ved oppgivelse, forenklet, les: kjøp/salg, av bare strukturgevinst, og/eller deler av strukturkvote. Det må også være tillatt med kjøp/salg av strukturgevinst, samt at det kan fiskes på dette det året det tildeles. Det må også være tillatt med kjøp/salg av struktur/strukturgevinst i forkant av tilbakefallsår, slik at man er klar ved nyttår. Dersom strukturgevinsten selges i forkant, har vi forståelse for at det settes passiv, slik som i dag.

Forutsetningen ved alternativ A er at det foreligger nok fartøy i gruppen som er villig til å kjøpe struktur, og at det er nok fartøy som kan motta struktur, eller at fartøyene ønsker å beholde det overskytende. Dette gjelder ikke for alle gruppene. Vi ser behovet for å illustrere dette med et eksempel ved å sammenligne ringnot og

pelagisk trål.

Ringnot må ansees som en stor gruppe i hav med ca. 70 fartøy i dag. Gjennomsnittlig grunnkvote ligger på 427 basistonn/kvotefaktorer, mens kvotetaket er på 850. Det gjør at gjennomsnittlig grunnkvote utgjør ca. 50% av kvotetaket. Ringnot har i dag 29 478 grunnkvotefaktorer, og 11 800 strukturkvotefaktorer. Det gjør at grunnkvotene utgjør 71% av det totale antallet kvotefaktorer og strukturkvoter utgjør 28%. Kvotetaket på 850 utgjør i dag 2,05% av totalt antall faktorer.

Pelagisk trål er en gruppe, men i strukturgruppe sammen med nordsjøtrål. I den gruppen er det kun 13 fartøy. Gjennomsnittlig grunnkvote er på 192, mens kvotetaket er på 1000. Gruppen har 2495 grunnkvotefaktorer og 8954 strukturfaktorer (det er usikkert om dette tallet inkluderer faktorer som skal til nordsjøtrål eller ikke. Uavhengig av dette teller vi disse som at de skal til pelagisk trål for enkelhetens skyld). Grunnkvotefaktorene utgjør 21% av totalt antall faktorer, og struktur utgjør 78%. Man har altså en helt motsatt fordeling av grunnkvoter og strukturkvoter enn det ringnot har. I pelagisk trål har alle fartøyene strukturkvoter, og flertallet av fartøyene er tett opp mot kvotetaket: gjennomsnittet ligger på 88%. Kvotetaket på 1000 utgjør i dag 8,74% av totalt antall faktorer.

I ringnot er det flere aktører, og flere aktører som ikke er i kvotetaket per i dag. Dette er ikke tilfelle for pelagisk trål. Pelagisk trål har færre aktører som kan ta imot struktur fordi at mange allerede er i kvotetaket, eller vil komme i det ganske raskt. Med andre ord vil alternativ A for pelagisk trål, slik det er i dag, med gjeldende kvotetak, være svært vanskelig i praksis. Særlig hvis strukturgevinst legges oppå. Kvotetakene må da diskuteres for grupper der dette blir problematisk.

Kystgruppen har en større andel fartøy, og det er færre fartøy der som er i kvotetaket. Det forutsettes derfor at det eksisterer nok fartøy til å ta imot gevinst og som er villig til å kjøpe gevinst.

Vi forutsetter at det også eksisterer andre slike tilfeller i andre grupper, som eksempelet viste forskjellen mellom ringnot og pelagisk trål, som ikke vi har muligheten til å sjekke. Det må derfor gjøres individuelle vurderinger avhengig av gruppe.

Pelagisk Forening mener at det burde vært gjort gruppevisse vurderinger for hvordan dette alternativet vil kunne slå ut.

Alternativ B

Alternativ B er svært lite omtalt i notatet til Fiskeridirektoratet. Slik vi tolker Fiskeridirektoratet er det tenkt i alternativ B at fartøy som bryter kvotetak og reglene om eierkonsentrasjon, ikke vil få strukturgevinst det aktuelle året eller de fremtidige årene, da de bryter disse reglene. Men, at de, for eksempel ved at sine egne strukturkvoter går ut på dato, og da ramler under grensene for disse reglene igjen kan tildeles gevinst. Det forutsettes at det ikke blir forsinkelse mellom tildeling og brudd på reglene. Det forutsettes igjen at det som ikke tildeles de fartøyene som

er over grensene, fordeles på fartøy i gruppen som kan ta imot. Vi forutsetter igjen at det da fordeles etter modell X.

I sitt eget hørings svar til Nærings- og fiskeridepartementets notat «Ny modell for strukturgevinstfordeling», datert 13.februar 2023, skriver Fiskeridirektoratet mer om konsekvensene ved alternativ B enn i dette høringsnotatet:

De største effektene kan komme i form av formuesendringer for fartøyeierne. Dersom overskytende kvotefaktorer retildes øvrige fartøy, vil dette representere et økonomisk tap i forhold til om fartøyeierne tillates å tilpasse seg eventuelle brudd på kvotetakene [alternativ A]. Dette kan utgjøre betydelige verdier. Samtidig vil disse tapene motsvares av gevinst for aktørene som mottar disse.

Og videre:

Ettersom verdien av strukturgevinstene kan være store, vil dette bidra til at det kan oppfattes som urimelig å ikke tildele de aktuelle aktørene full strukturgevinst.

Pelagisk Forening støtter denne vurderingen.

Alternativ B er heller ikke uproblematisk. Det finnes grupper med veldig få fartøy, for eksempel seitrål og nordsjøtrål, og for disse gruppene kan det ved å benytte dette alternativet by på utfordringer. At man kan risikere at man rett og slett ikke har noen fartøy å tildele det overskytende til. Konsekvenser på gruppenivå må derfor vurderes.

Alternativ C

For alternativ C forutsetter vi, slik vi forstår høringsnotatet, at strukturgevinst, både fra avkorting og tilbakefall, blir en egen felles kvotetype, slik Fiskeridirektoratet har lagt det opp. Det vil si at et enkeltfartøy har en kvotepakke bestående av grunnkvote, strukturkvote og strukturgevinst (avkorting og tilbakefall).

Gitt at kvotetak skal ligge fast på dagens nivå vil ikke alternativ C være et reelt alternativ.

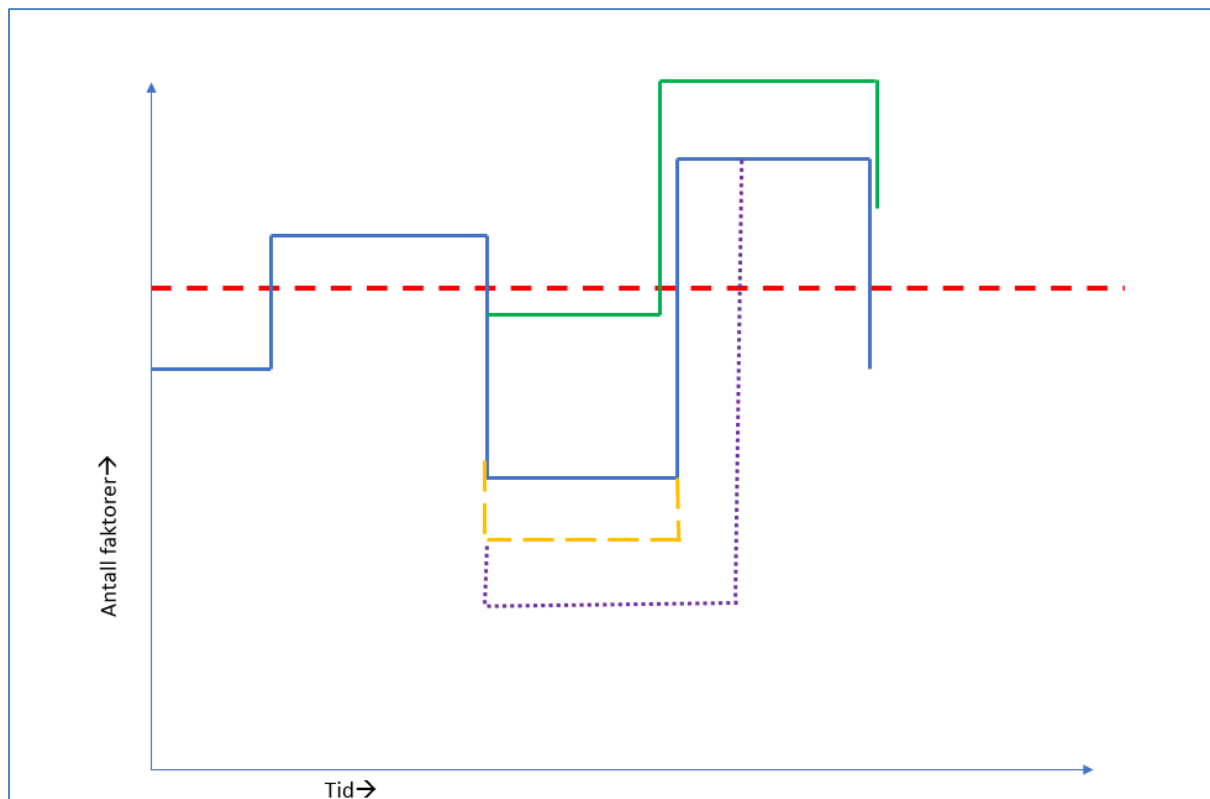
I høringsnotatet står det på side 51:

I alternativ C, der strukturgevinstkvotefaktorer holdes utenfor beregning av kvotetak/eierkonsentrasjon, er det tatt inn en begrensning i fartøyeiers handlingsrom til å erverve nye strukturkvoter. Dette gjøres for å redusere en utilsiktet omgåelse av dagens forståelse av kvotetakene/eierkonsentrasjonsreglene. For noen fartøyeiere kan denne begrensningen medføre at noen ønskede økonomiske disposisjoner ikke kan gjennomføres.

Ut fra presiseringen på nettsidene til Fiskeridirektoratet blir man kun begrenset for

fremtidig strukturering all den tid man er over kvotetaket. Med en gang man er under kvotetaket/eierkonsentrasjonsregler er man ikke lenger begrenset. Vi ser ikke hvordan dette faktisk innebærer en begrensning. Per i dag er fartøyeierne allerede begrenset fra ytterligere strukturering når de er nådd kvotetaket. Vi ber om en nærmere forklaring på hvordan dette innebærer en begrensning, enten på nettsidene til Fiskeridirektoratet eller i oversendelsen til departementet.

Det er en rekke utfordringer med alternativ C slik vi ser det. Vi ser grunn til å problematisere disse ved hjelp av figuren nedenfor.

I figuren er det et hypotetisk eksempel på et fartøy som får strukturgevinst, totalt antall kvotefaktorer over tid er vist ved den blå linjen. Den røde linjen illustrerer et kvotetak. I to perioder går dette fartøyet over kvotetaket (der den blå linjen er på oppsiden av den røde linjen). Etter Alternativ C skal dette være tillatt. Fremtidig struktur er ikke begrenset og skal ikke stoppes. Etter første periode over kvotetak ramler fartøyet godt under kvotetaket.

Etter Fiskeridirektoratets forklaring på nettsiden skal fartøyet med en gang det ramler under kvotetaket, uavhengig av hvor lenge eller hvor lite, illustrert ved den gule eller lilla linjen, kunne skaffe seg ytterligere strukturkvoter, vist ved den grønne linjen.

Fiskeridirektoratet skriver i sin forklaring på nettsiden:

Det er alternativ C som er det mest gunstige for den enkelte fartøyeier. Det vil også være dette alternativet som gir størst insentiver til inngåelse av nye strukturvoteordninger, da det i valgte fordelingsmodell (modell X) fordeles

strukturgevinstkvotefaktorer til strukturkvotefaktorer, og fartøyeier får beholde disse strukturgevinstkvotefaktorene til disse utgår sammen med strukturkvotefaktorene de er tilordnet.

Pelagisk Forening mener at alternativ C+modell X vil gire strukturering, og det gir også sterke insentiver til å øke kvotepakken sin nært opp til store tilbakefallsår. Kvotemelding 2 skrev at tilbakefall etter modell X *alene* ville gjøre dette. Dersom man strukturere et fartøy slik at man får mest mulig ut av struktureringen er det slik sett best. Vi tror at dette vil gi enda høyere kvotepriser enn dagens, som igjen utfordrer kapitalkravene i næringen. Det har skjedd en stor kostnadsøkning i liten kyst som følge av innføring av ID-kvotet. Det må forventes det samme om denne kombinasjonen blir innført. Det kan også medføre en kvotekonsentrasjon for rederi som har flere fartøy i samme gruppe, fordi det er lettere å fordele faktorer mellom fartøy man selv eier. Pelagisk Forening forventer derfor da en ytterligere kvotekonsentrasjon for flerbåtsrederier i samme gruppe. Vi mistenker også at dette kan medføre at det blir et større gap mellom de største og de mellomste aktørene. Dette vil igjen kunne gi et økt press på økning av kvotetak og eierkonsentrasjonsregler

Pelagisk Forening kan ikke se at de ovenfor nevnte konsekvensene har vært målet eller intensjonen med Kvotemelding 2, og vi antar at det heller ikke er målet til Stortinget, sett i lys av vedtakene til Kvotemelding 2.

Vi kan ikke se at det er utredet eller vurdert konsekvensene av dette forslaget hverken i Kvotemelding 2, notatene til Kvotemelding 2 eller i Fiskeridirektoratets høringsnotat eller presiseringen på nettsiden. Manglende konsekvensutredning bryter med utredningsinstruksen og er også noe av det Riksrevisjonens har kritisert.

Slik Pelagisk Forening ser det vil alternativ C medføre at individuelle, og ulike brudd (avhengig av hvor mye man går over) på reglene om kvotetak (og dermed reglene om eierkonsentrasjon) blir tillatt. Avhengig av grunnkvotestørrelse, som i mange fiskerier er ulik, og dermed strukturkvotestørrelse, vil dette videre medføre en betydelig forskjellsbehandling fra fartøy til fartøy. Dette vil være konkurransevridende.

Pelagisk Forening foreslår

Pelagisk Forening mener alle de tre alternativene til Fiskeridirektoratet har utfordringer ved seg. Ut fra det vi har skrevet om intensjonene bak reglene om kvotetak og eierkonsentrasjon, og at disse skal ligge fast, ser vi behov for å vurdere om det kan finnes alternative løsninger som bedre balanserer hensynet til regelverkets formål og næringens behov.

Vi foreslår at man tildeler strukturgevinst til fartøyene, som avtalt til modell X. Også til de fartøyene som vil bryte kvotetaket. Fartøy som bryter reglene om kvotetak og

eierkonsentrasjon kan enten selge det overskytende eller beholde det uten å fiske på det. Det settes ingen tidsfrist på å måtte kvitte seg med det, slik man gjør i alternativ A, men det blir ikke lov å fiske på overskytende kvotefaktorer, slik man tillater i alternativ C. Dersom man avhender det overskytende, overholder man reglene om kvotetak og eierkonsentrasjon. Dersom man beholder det, men ikke får fiske på det, overholder man reglene i det tilfelle også. I dette tilfellet får fartøyeiere beholde det overskytende, for eksempel til man igjen er under taket og kan nyttiggjøre seg gevinsten, men kvantumet blir da ikke tillatt fisket. I praksis blir kvote fordelt på vanlig måte. Vi presiserer likevel at fordeling skal gjøres vedkommende fartøys gruppe.

Med et slikt alternativ overholder man reglene om kvotetak og eierkonsentrasjon på fartøynivå. Fartøyeierne har fleksibilitet til å avhende det som eventuelt overstiger kvotetaket. Men rederiene står også fritt til å beholde det i påvente av at man går under kvotetak, eller i påvente av å finne en kjøper. Premisset om at strukturgevinst skal tilbake til gruppen blir fulgt i overført betydning ved at kvantumet som er over og ikke blir fisket, blir fordelt til alle fartøyene i gruppen. Gruppen som helhet får da fordel av det som ikke kan fiskes av enkeltaktører.

Pelagisk Forening har ikke vurdert alle konsekvenser for et slikt forslag, men finner at løsningen er akseptabel og mer nøytral enn de tre alternativene som er foreslått av Fiskeridirektoratet. Dette forslaget er også mulig å innføre midlertidig i påvente av at man har utredet og vurdert konsekvensene gruppe for gruppe.

8.1 Forslag om å oppheve kondemneringskravet ved sammenslåing av rekestråltillatelser samt redusere avkorting i konsesjonskapasitet

Fiskeridirektoratet stiller spørsmål om endring av konsesjonsforskriften § 3-5 om rekestrål, som lyder:

Eier av fartøy med rekestråltillatelse kan gis tillatelse til å erverve annet fartøy med rekestråltillatelse for å øke konsesjonskapasiteten på ett av fartøyene.

Tillatelse til sammenslåing kan gis når:

- a ett av fartøyene blir meldt ut av registeret over fiskefartøy og blir kondemnert og*
- b alle tillatelser og deltakeradganger knyttet til fartøyet som blir meldt ut av registeret blir oppgitt.*

Ved sammenslåing av tillatelser kan konsesjonskapasiteten for det fartøyet som blir i rekefisket økes med inntil 70% av fastsatt konsesjonskapasitet til det fartøyet som trekkes ut av fiske.

Konkret blir det spurt om kondemneringskravet i bokstav a, oppheves, at man endrer «70%» til 90%, og at maksimal konsesjonskapasitet økes fra dagens 600m³ til 760m³, eventuelt et lavere tall.

Pelagisk Forening har ingen innvendinger til forslaget.

Forskriftsforslagene

Generelt vurderer vi at forslagene til nye forskrifter fremstår som mindre oversiktlige og ikke fullt ut intuitive. Pelagisk Forening mener at fokuset til Fiskeridirektoratet og Nærings- og fiskeridepartementet må være å lande utfordringene med strukturtilbakefallet, alt annet kan vente til det er løst.

Svært mange av endringene som foreslås kan endres ved endring av de eksisterende forskriftene, og særlig om man bare prioriterer tilbakefallet.

Slik vi har forstått Fiskeridirektoratet er det få endringer fra dagens regelverk, bortsett fra det som står om i høringsnotatet. Slik vi ser det skal i stor grad forståelsen av gjeldende bestemmelser og ordlyden videreføres i ny forskrift. Dette stemmer ikke med forskriftsforslaget. Se merknadene våre nedenfor. Endringer som ikke er omtalt i høringsnotatet mener vi må på ny høring før man i det hele tatt kan vurdere endring.

Kapittel 10 - Forskrift om fiskeritillatelser og deltakelse i åpne fiskerier

Kapittel 1

I § 2 bokstav g, jf. § 11 er ikke omtalt i høringsnotatet. Slik vi ser det er dette en innstramming gitt at det ikke står «sammenslutning» i de eksisterende reglene i konsesjonsforskriften om reglene om eierkonsentrasjon.

§ 3, tredje ledd mener Pelagisk Forening ikke hører inn under den bestemmelsen. Vi mener bestemmelsen må være «Krav om fiskeritillatelse» og at «andre begrensninger i fiske» må inn under egen bestemmelse.

I § 5 bokstav b mener vi at man bør inkludere «med tillatelse» etter som «fortsatt drift» inkluderer overtakelse med tillatelse og ikke bare fartøyet. Vi mener også at kjøp/salg alternativene bør inn som egne definisjoner i § 2. Det gjelder utskifting av fartøy, salg for fortsatt drift, og tildeling ved oppgivelse.

Vi mener at § 6 må benevnes som forholdsmessighet. Dette går på eksisterende forståelse og ordbruk, som nevnt tidligere i vårt svar.

I § 6 står det i tredje ledd siste setning «Det settes som vilkår at erstatningsfartøyet har samme eier som ved første utskifting». Vi forstår ikke hva som menes med «første utskifting». Dette må omformuleres, forklares eller lignende slik at det blir forståelig.

Siste ledd i § 6 om unntak fra forholdsmessighet på grunn av at fartøyet er «hydrogendrevet eller har lignende miljøvennlig teknologi» kan vi ikke se er omtalt i høringsnotatet. Dette er en oppmykning av dagens regelverk. Vi stiller spørsmål hvorfor det kun er denne bestemmelsen dette innføres for og årsakene til innføringen. Vi stiller også spørsmålet ved hva som er «lignende miljøvennlig

teknologi».

Vi kan ikke se at formuleringen «eller skal benyttes på annet kvotesett i samme rederi» i § 7 første ledd er en videreføring. Vi kan heller ikke se at den er omtalt i høringsnotatet.

Vi er som sagt uenig i innføringen av driftskrav i § 8.

Vi stiller spørsmål ved om leiefartøybestemmelsene også bør deles opp i åpen vs lukkede fiskerier.

Vi forutsetter at omformuleringen av bestemmelsen om leiefartøy ved havari og forlis som gjelder åpen gruppe i § 9 kun er en skriveendring og ikke en reell endring av bestemmelsen eller forståelsen.

I § 11 mener vi at opplistingen av bestemmelser i siste ledd må inkludere navn på tillatelsen.

Kapittel 2 Fiskeritillatelse – lukkede fiskerier

I dagens konsesjonsforskrift, og forslaget til ny forskrift står det «mv.» i svært mange av tillatelsene. For forståelsen sin del mener Pelagisk Forening at «mv.» må fjernes og samtlige arter skrives helt ut.

I § 22 mener vi at istedenfor eget siste ledd, heller må stå «Ved salg av fartøy og flytting av driftsgrunnlag» i første ledd. Dette gjelder også § 26.

Hva som definerer konvensjonelle redskap mener vi bør inn i definisjonene i § 2. Her må det inkluderes snurrevad.

Vi kan ikke se at §§ 23 og 27 er videreført fra konsesjonsforskriften eller deltakerforskriften. Etter hva vi kan se er de heller ikke omtalt i høringsnotatet, eller konsekvensutredet. Slik vi ser det er dette en innstramning av gjeldende regelverk. Pelagisk Forening støtter ikke innføringen av disse bestemmelsene.

I § 29 stiller vi spørsmål om det skal være mellomrom mellom vilkåret om blad B og egnet, bemannet og utstyrt. Dette gjelder også flere andre bestemmelser hvor det er likt.

Det er ikke enhetlig bruk av ord i forskriften. For eksempel bruker man not og snurpenot. Vi mener at det må være ett og samme ord i bruk over hele forskriften.

Vi mener at benevnelser på enheter må være skrevet korrekt. For eksempel at kubikk enten må skrives ut eller skrives m³.

Vi mener at reketillatelsene bør i eget kapittel, og ikke under «Fiskeritillatelser andre lukkede fiskerier». Hele hovedkapittelet heter lukkede fiskerier.

Pelagisk Forening mener at kravet om leveringsavtale for leppefisk i § 55 må fjernes. Vi ber også om at leppefisk omfattes av ID-kvoteordningen.

Kapittel 3 Fiskeritillatelser – åpne fiskerier

Vi viser til det vi skrev over om § 57.

Kapittel 4 Deltakelse i åpen gruppe i kystfartøygruppen

Vi mener at en benevnelse som "kystfartøygruppen" bør defineres i § 2.

Man bruker både "kystfartøygruppen" og «kystfiskeflåten». Her bør man bestemme seg for en benevnelse, og definere den i § 2.

Pelagisk Forening mener at kravet om leveringsavtale for leppefisk i § 74 må fjernes.

Kapittel 11 - Forskrift om spesielle kvoteordninger og strukturegevinst

Kapittel 1 Generelle bestemmelser

Pelagisk Forening mener ID-kvoteordning er den rette betegnelsen på det som Fiskeridirektoratet omtaler som "særlig kvoteordning". ID-kvoteordning er det navnet den fikk fra starten, og det er det som er brukt i dagligtalen. Vi mener det må reflekteres i forskriftsteksten.

Kapittel 2 Strukturkvoteordning

I § 4 mener vi at nordsjøstrål ikke skal stå sammen med pelagisk trål, men må på egen linje og bokstav.

Flere steder i forskriftene skriver man noen ganger «norsk vårgytende sild», mens man andre ganger skriver «NVG» eller «NVG-sild». Her bør det være like benevnelse

Kapittel 3 Fordeling av strukturegevinst

Som nevnt over er Pelagisk Forening uenig i at man ikke skal kunne tildele/oppgi bare strukturegevinstkvotefaktorer.

Konklusjon og veien videre

Pelagisk Forening mener/foreslår:

- At intensjonen fra Kvotemelding 2 og vedtakene der, tilsier at og begrensninger om eierkonsentrasjoner skal ligge fast, og at alternativene og kombinasjonen av løsninger som velges må være i tråd med det.
- At konsekvensene av de tre alternativene er for dårlig utredet på gruppenivå og for næringa som helhet til at vi kan konkludere med ett av de tre.

- En løsning der strukturgevinst tildeles som avtalt, også utover kvotetak, men hvor overskytende ikke kan fiskes. Overskytende fordeles til gruppen. Dette ivaretar kvotetak og eierkonsentrasjon og gir fleksibilitet for rederiene. Dersom fartøy går over reglene om kvotetak eller eierkonsentrasjon, skal man kunne selge det overskytende, eller beholde det overskytende, men man skal ikke få fiske det.
- At dersom man velger å gå for noen av alternativene som er lagt frem, og kombinasjoner av løsninger, må det tilpasses gruppe for gruppe.
- Om strukturgevinst skal være egen kvotetype avhenger av alternativ og kombinasjon av løsninger som velges, og må sees gruppe for gruppe.
- Strukturordningen i sin nåværende form bør opp til debatt.
- Fartøygruppen som per idag består av få fartøy må opp til diskusjon. Disse får utfordringer, uavhengig av alternativ og kombinasjon av løsninger, med videre utvikling, brudd på kvotetak og eierkonsentrasjonsregler.
- Man må vurdere om man skal endre utforming av kvotetak i kyst slik at det blir faste kvotetak, jf. det departementet skrev i bestillingen til Fiskeridirektoratet av 16.oktober 2025.
- At forvaltningen må prioritere det som gjelder strukturtilbakefall, og at det er bedre med nye bestemmelser for dette i eksisterende forskrifter.
- At arbeidet med andre endringer, og nye forskrifter må nedprioriteres, og settes på vent til oppfølging av strukturtilbakefall fra Kvotemelding 2 er ferdigstilt.

Med hilsen

Pelagisk Forening - Pelagisk Servicekontor AS

Mariann Frantsen
daglig leder

Mia Høgi
seniorrådgiver